

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

УТВЪРДИЛ:

Кристияна Иванова

Директор на ПГ по земеделие

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

учебна 2021/2022 г.

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Добрич съобразно спецификата и конкретните условия в ПГ по земеделие „Тодор Рачински“

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС 259/14.10.2019 г. (обн., ДВ, бр. 82 от 18.10.2019 г.), както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2020/2021 година в ПГ по Земеделие “Тодор Рачински“ в дневна форма са обучавани 282 ученици.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали отсъствия, както следва:

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Общ брой отсъствия по неуважителни причини
2020/2021	2801	446

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия се констатира, че:

1. Извинените отсъствия са направени по следните **причини**:
  - а) здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
  - б) семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
  - в) за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
2. Сред основните **причини за натрупване на неизвинени отсъствия** се открояват, както следва:
  - а) **Нежелание на ученика да учи:** по-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.
  - б) **Липса на родителски контрол:** Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци или са сами. Не на последно място е и обстоятелството, че ученици от гимназиален етап са от други населени места, живеят на квартира, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.
  - в) **Наличие на социални фактори:** Част от учениците работят, за да си осигуряват средства.
  - г) **Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище:** Училището не разполага с обратна информация колко реално са родителите със спрени помощи за деца, въпреки ежемесечно подаваните справки.
  - д) **Неефективни санкции на ученици:** Наложените санкции не са достатъчно ефективни, при липсата на родителска ангажираност. Дори при наложени глоби по реда на чл. 347 от ЗПУО от страна на общинската администрация, в голямата им част те са несъбираеми и не постигат търсения ефект.

Поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

медицински работници, което обезсмисля полаганите от училището усилия за намаляване на отсъствията.

В края на настоящата учебна година се констатира, че в сравнение с предходните учебни години общият брой на извинените и неизвинените отсъствия и средният брой отсъствия на един ученик са значително намалели, което доказва ефикасността на системните и целенасочени действия и предприети мерки от страна на училището при изпълнението на училищната програма за намаляване на отсъствията от училище:

Учебна година	Общ брой отсъствия по уважителни причини	Среден брой отсъствия по уважителни причини на 1 ученик	Общ брой отсъствия по неуважителни причини	Среден брой отсъствия по неуважителни причини на един ученик
2018/2019	3058	11	536	2
2019/2020	2801	10	446	1,5
2020/2021	2283	8	195	0,7

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

В ПГ по земеделие “Тодор Рачински“ се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Както през първия срок, така и през втория срок обект на специално внимание са и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са **предприети мерки**, както следва:

2.1. Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

- а) отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците;
- б) няма наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия на ученици;
- в) няма ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
- г) контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – осъществени 10 проверки.

2.2. Възпитателни мерки за превенция на отпадането:

2.2.1. Работа с учениците

- а) изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици;
- б) предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище;
- в) включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучават връстници“ и др.;
- г) паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители;
- д) индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви;
- е) включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, участие в патриотичната програма на Община Генерал Тошево, съвместни инициативи с Регионална библиотека, читалище “Светлина 1941“ и др.;
- ж) установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

2.2.2. Работа с родителите

- а) запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище;
- б) прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището;
- в) индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

2.2.3. Работа с педагогически специалисти и непедagogически персонал

- а) изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица б) повишаване на квалификация и методическа подкрепа.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

3. В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2020/2021 година може да се направят следните **изводи**:

3.1 Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, е значително по-малък в сравнение с предходните години.

3.2 Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Програмата за превенция на отпадането на деца се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Извеждане правата и интересите на учениците като приоритет.
- Равнопоставеност, недопускане на дискриминация и приобщаване на всеки ученик.
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.
- Насърчаване придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация.
- Зачитане и приемане на индивидуалността и уникалността на всеки ученик.
- Гарантиране подкрепа на личностното развитие.
- Осигуряване на сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.
3. Насърчаване и подкрепа на всеки ученик за интелектуалното, емоционалното, социалното, духовно-нравственото и физическото му развитие в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.
4. Ранно откриване на заложите и способностите на всеки ученик и насърчаване на развитието и реализацията им и формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини с 10 % в сравнение с предходната учебна година:
  - 1.1. брой отсъствия в края на срока/учебната година;
  - 1.2. брой санкционирани ученици за отсъствия;
  - 1.3. брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
  - 1.4. брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

VI. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
  - 2.1. учебници на учениците от VIII – XII клас;
  - 2.2. безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;
  - 2.3. стипендии – ученици след завършване на основно образование
3. От НП на МОН.
4. Проекти.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 14/14.09.2021 г.) и е утвърдена със Заповед № РД-04-500/14.09.2021 г. на директора на училището

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	Септември 2021 г.
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Добрич	Директор	Септември 2021 г.
1.3. Определяне на участници в екипи за обхват съгласно Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст	Директор	Септември 2021 г.
1.4. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование.	Директор	При необходимост през учебната година
1.5. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на общественния съвет; - алтернативни родителски срещи;	Класни ръководители	През учебната година

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

<ul style="list-style-type: none"> - съвместни дейности – по паралелки; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.		
1.6. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	Септември 2021 г.
1.7. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: <ul style="list-style-type: none"> - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, учители	През учебната година
1.8. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: <ul style="list-style-type: none"> - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; - недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители от училището и РЦ за подкрепа на процеса на приобщаващото образование	През учебната година
1.9. Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Психолог, ръководство на ученическия парламент	През учебната година

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ

2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	старши учители	Съгласно плана за квалификация
2.2. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование.	ЗД	Септември 2021 г.
2.3. Изплащане на стипендии при условията и по реда на ПМС № 328 от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование (Обн. - ДВ, бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 28.12.2017 г.; изм. и доп., бр. 12 от 08.02.2019 г., в сила от 08.02.2019 г.)	ЗД	През учебната година
2.4. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	Психолог	През учебната година
2.5. Ежемесечно подаване на информация в НЕИСПОУ за ученици с отсъствия.	Класни ръководители,	До 03-то число на месеца
2.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 3-то число на месеца
2.7. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и съответните общини.	Ръководител на ЕП, ЗД	Уч. 2021/2022 г.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

2.8. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, Обществен съвет	През учебната година
2.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор ЗД	Ежемесечно
2.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор ЗД	Ежемесечно
2.11. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Психолог	През учебната година
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители,	През учебната година
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители,	При необходимост
2.14. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция;	Класни ръководители,	При необходимост

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:

pgz_gt@abv.bg

- сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.		
---	--	--

Планът може да бъде допълван и променян и е актуализиран на 14.06.2021г. по проект „Заедно за успеха на всеки ученик: повишаване капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“.

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 14/14.09.2021 г.), в изпълнение на чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е утвърдена със Заповед № РД-04-500/14.09.2021 г. на директора.

Изготвил:

Пенка Петрова